

ARVIOINTIKERTOMUS 2023

Nurmeksen kaupunki

Sisällysluettelo

1. PUHEENJOHTAJAN KATSAUS.....	1
2. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ JA KOKOONPANO	2
3. TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTITOIMINTA	4
4. VUODEN 2022 ARVIOINTIKERTOMUKSEN HAVAINTOJEN KÄSITTELY	7
5. TOIMINTA JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI.....	11
5.1 Tilinpäätös.....	11
5.2 Kaupungin strategia.....	12
5.3. Yleisiä havaintoja.....	13
5.3.1 Kaupunkitason tarkastelu	13
5.4 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen arviointi	15
5.4.1. Hallintopalvelut.....	16
5.4.2 Ruokahuoltopalvelut	18
5.4.3 Maankäyttö- ja rakennusvalvontapalvelut.....	19
5.4.4 Tilapalvelut.....	20
5.4.5 Kuntatekniikan palvelut	21
5.4.6 Kulttuuripalvelut.....	22
5.4.7 Opetus- ja koulutuspalvelut	23
5.4.8 Vapaa-aikapalvelut	24
5.4.9 Varhaiskasvatuspalvelut.....	25
5.4.10 Nurmeksen Lämpö Oy.....	26
5.4.11 KiOy Nurmeksen Vuokratalot Oy	27
5.4.12 Nuoriso- ja Matkailukeskus Hyvärilä Oy.....	28
5.4.13 Pielisen Karjalan Kehittämiskeskus Oy PIKES	30
5.4.14 Nurmeksen Yrityspalvelu Oy	31
5.4.15 Nurmeksen Vesi Oy	32
5.4.16 Strategiset tavoitteet	33
5.4.17 Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen.....	34
5.4.18 Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	35
5.4.19. Investoinnit.....	36
5.4.20 Rahoitusosan toteutuminen.....	37
5.5. Tarkastuslautakunnan kysymykset ja kehotukset kaupunginhallitukselle	38
6. ALLEKIRJOITUKSET.....	40

1. PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2023 käänsi katseet kotimaan politiikkaan, vaikka Ukrainan sota jatkui, koronakin yritti säilyttellä ja Suomesta tuli NATO:n jäsen. Huhtikuussa järjestettiin eduskuntavaalit ja sen jälkeen käytiin pitkät hallitusneuvottelut. Kuntien kannalta suuri muutos tapahtui, kun sosiaali- ja terveystalvet siirtyivät 21 hyvinvointialueen hoidettaviksi. Samalla, kun merkittävä osa kaupungin tehtävistä jäi pois, aleni veroprosentti, valtionosuudet pienenevät ja niiden perusteet muuttuivat painottuen alle 18-vuotiaisiin. Tämä on ollut haaste kaikille Nurmekselle kaltaisille kunnille, joiden nuoret ikäluokat ovat lähtökohtaisesti pieniä iäkkäämpiin verrattuna, ja joista lähdetään muualle opiskelemaan. Kaupungissa tulisikin miettiä, voisiko mm. oppilaitosyhteistyötä tehostamalla vähentää nuorten poismuuttoa ja jopa saada opiskelijoita muuttamaan Nurmekseen.

Elinvoiman säilyttämiseksi tarvitaan muutenkin vahvaa otetta väestökadon pysäyttämiseksi, koska syntyvyys on merkittävästi alhaisempaa kuin kuolleisuus ja ainoa tapa korjata asiaa on saada lisää tulomuuttoa, mikä todennäköisesti parantaisi myös verokertymää. Yksittäinen, vaikkakin monitahoinen tekijä, jolla kaupungin tuloja on mahdollista nostaa, on hyvinvointikerroin. Mitä parempi kerroin, sitä suurempi valtionosuus. Kerroin ja siihen vaikuttavat asiat eivät kohene itsestään vaan vaativat suunnittelua, tekemistä ja seurantaa. Tämä on iso ponnistus tiukkenevassa taloustilanteessa, mutta varmasti maksaisi vaivan.

Valtiovalta määrittää kuntien lakisääteiset tehtävät ja toisaalta seuraa taloudellista tilannetta mm. kriisikuntakriteeristön pohjalta. Sote-uudistuksen vuoksi kunnissa ei voi verrata vuoden 2023 talouslukuja edellisiin vuosiin. Nurmeksessa vuosikate oli n. 6,7 milj. euroa ja tulos 856 000 euroa. Ylijäämää syntyi n. 0,5 milj. euroa, josta valtaosa kuitenkin muodostui kertaeristä, joita ilman ylijäämää olisi ollut vain n. 35 000 euroa. Puukuivurista tehty, noin miljoonan euron alaskirjaus, heikensi tulosta.

Taloustarviota paremmasta tuloksesta huolimatta pitkän tähtäimen talousnäköy on ollut huolestuttava, minkä vuoksi kaupunkiin perustettiin taloustyöryhmä, jonka näkemykset vaikuttivat jo vuoden 2024 taloustarvioon. Kun joudutaan tekemään leikkauksia, on vaikea samanaikaisesti miettiä kehittämistä, mikä kuitenkin juuri tässä tilanteessa olisi erityisen tärkeää. Pelkän tuloksen sijaan suunnittelun keskiöön tulisi nostaa tuloksellisuus ja löytää sopivat mittarit vaikuttavuuden arviointiin. Kiitos kaikille ponnisteluista talouden tilan kääntämiseksi ja voimia sekä tarmoa pitää oikea suunta!

Tarkastuslautakunnan pj. Ilona Alhoniemi

2. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ JA KOKOONPANO

Kuntalain 121 §:n mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunnan tehtävistä on säädetty kuntalaissa. Tarkastuslautakunta arvioi valtuustolle sitä, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet kaupungissa, ja onko toiminta järjestetty tuloksellisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Jos kaupungin taseessa on kattamatonta alijäämää, arvioi tarkastuslautakunta talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista. Hallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Kaupunginvaltuuston päätöksellä on toimikaudeksi 2021–2025 tarkastuslautakuntaan valittu seuraavat jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet:

Asema	Varsinainen Jäsen	Varajäsen
Puheenjohtaja	Alhoniemi Ilona	Ilola Maarit
Varapuheenjohtaja	Jaaranen Merja	Kaukainen Riitta
	Nevalainen Hannu	Tiainen Jorma
	Säämänen Jussi	Laaninen Seppo
	Hurskainen Veli-Matti	Kuosmanen Pauli
	Mahlavuori Ritva 25.9 saakka	Savolainen Maija 25.9 saakka
	Savolainen Maija 25.9. alkaen	Kainulainen Anneli 25.9 alkaen
	Mehtonen Helena	Hermaja Jussi

Lautakunnan sihteerinä on toiminut toimikaudella 2023 30.8.2023 alkaen HT, Tuomo Sirviö, BDO Audiator Oy:stä. Alkuvuonna sihteerinä on toiminut tilintarkastaja KHT, JHT Jarmo Raati BDO Audiator Oy:stä 30.6.2023 saakka ja ajalla 1.7-29.8.2023 KHT, JHT Ulla-Maija Tuomela

BDO Audiator Oy:stä.

Kaupunginvaltuuston valitsemana tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Audiator Oy, päävastuullisena tilintarkastajana HT, JHT Taina Törrönen 30.10.2023 alkaen. Alkuvuonna tilintarkastajana on toiminut KHT, JHT Jarmo Raati BDO Audiator Oy:stä 30.6.2023 saakka ja ajalla 1.7-29.10.2023 KHT, JHT Ulla-Majja Tuomela BDO Audiator Oy:stä

3. TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTITOIMINTA

Tarkastuslautakunta on hyväksynyt toimintaansa varten arviointisuunnitelman vuosille 2021–2024 jossa on kullekin tarkastusvuodelle määritelty painopistealueet. Tarkastuslautakunta on 13.9.2023 § 57 tehnyt arviointivuodelle 2023 erillisen työohjelman ja kokousaikataulun. Työohjelmassa on täsmennetty aihealueet, joita arviointivuonna 2023 arvioidaan. Tarkastuslautakunnan painopistealueet arviointikaudella 2023 ovat olleet

- kaupungin johtamis- ja ohjausjärjestelmä
- kuntastrategian tavoitteet ja toteutuminen kunnassa ja kuntakonsernissa
- konsernivalvonta ja omistajaohjaus
- sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen arviointi
- henkilöstö
- soteuudistus ja hyvinvointialueet
- kaavoitusjaos
- hyvinvointipalvelut
- hallinto

Tytäryhtiöistä arvioinnin kohteena ovat olleet Nuoriso- ja Matkailukeskus Hyvärilä Oy ja Nurmeksen Vesi Oy.

Kokouksissa on kuultu kaupunginjohtajan ja talousjohtajan katsauksia kaupungin talouden kehityksestä, talousarvion laadinnan vaiheista sekä toiminnoista vastaavia johtavia viranhaltijoita. Lautakunnan jäsenet ovat tutustuneet hallinnon pöytäkirjoihin, toiminta- ja taloussuunnitelmiin sekä tilinpäätökseen ja kaupungin sisäisiin ohjeisiin.

Tarkastuslautakunta on arviointitoiminnassaan ottanut huomioon tarkastuslautakunnan jäsenten ilmoittamat esteellisyydet. Tarkastuslautakunnan jäsenet eivät ole osallistuneet arviointiin siltä osin kuin he ovat olleet esteellisiä.

Lautakunta on saanut selonteon vuoden aikana vastuullisen tilintarkastajan ja avustavien tilintarkastajien suorittamasta tarkastuksesta ja käsitellyt tilintarkastuskertomuksen. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Näiden tietojen perusteella tarkastuslautakunta antaa Kuntalain 121 §:n mukaisen arviointikertomuksen.

Tarkastuslautakunta on käsitellyt sidonnaisuusilmoitukset ja saattanut ne valtuuston tietoon. Arviointia varten tarkastuslautakunta on pitänyt yhteensä 14 kokousta; syyskaudella seitsemän kokousta vuoden 2023 aikana ja kevätkaudella seitsemän kertaa vuoden 2024 aikana (per 22.5.2024). Lisäksi tarkastuslautakunta osallistui BDO Audiator Oy:n järjestämään koulutukseen 8.3.2024. Työohjelman mukaiset tarkastuslautakunnan kokoontumiset:

Kokouspäivä	Aihe
30.8.2023	• Hallintojohtajan kuuleminen

13.9.2023	<ul style="list-style-type: none"> • Nuoriso- ja matkailukeskus Hyvärilän Oy:n toimitusjohtajan kuuleminen • Tarkastuslautakunnan työohjelma 2023
18.9.2023	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteispalaveri kaupunginhallituksen puheenjohtajiston kanssa
19.10.2023	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupunginjohtajan kuuleminen • Tarkastuslautakunnan talousarvio vuodelle 2024 • Päävastuullisen tilintarkastajan vaihdokseen liittyvät asiat
1.11.2023	<ul style="list-style-type: none"> • Sidonnaisuusilmoitukset • Hallintojohtajan kuuleminen • Talousjohtajan kuuleminen • Tilintarkastajan työohjelma 2023
15.11.2023	<ul style="list-style-type: none"> • Hallintosäännön muutos • Hyvinvointijohtajan kuuleminen • Hannilan päiväkotiin tutustuminen
13.12.2023	<ul style="list-style-type: none"> • Varhaiskasvatuksen tulosaluepäällikön kuuleminen • Nurmeksen lukion rehtorin kuuleminen • Kulttuuripalvelujen tulosaluepäällikön kuuleminen • Vapaa-aikapalvelujen tulosaluepäällikön kuuleminen • Sidonnaisuusilmoitukset
17.1.2024	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupunginjohtajan kuuleminen • Konsernijohtajan kuuleminen • Tarkastuslautakunnan lausunto Hyvä hallinto- ja johtamistapa Nurmeksen konsernissa • Tarkastuslautakunnan lausunto Nurmeksen kaupungin omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta
14.2.2024	<ul style="list-style-type: none"> • Hallintojohtajan kuuleminen • Koulutukseen osallistumisesta päättäminen
13.3.2024	<ul style="list-style-type: none"> • Pääluottamusmiesten kuuleminen • Tilintarkastajan väliraportointi 2023 • Tilapalvelupäällikön kuuleminen ja kauppalantalon esittely
10.4.2024	<ul style="list-style-type: none"> • Talousjohtajan kuuleminen, tilinpäätöksen esittely • Arviointikertomuksen laatiminen
24.4.2024	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointijohtajan kuuleminen • Arviointikertomuksen laatiminen
6.5.2024	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupunginhallituksen puheenjohtajiston kuuleminen arviointikertomuksesta • Arviointikertomuksen laatiminen
22.5.2024	<ul style="list-style-type: none"> • Tilintarkastajan loppuraportointi • Arviointikertomuksen laatiminen ja vahvistaminen

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että arviointikertomuksen huomiot käsitellään hallituksen puheenjohtajiston kanssa ennen tilinpäätöksen hyväksymistä ja että kaupunginhallitus laatii kuntalain mukaisen vastineen arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista syyskuun loppuun mennessä. Kun vastine käsitellään valtuustossa ajoissa, on valtuustolla vielä mahdollisuus hyödyntää arvioinnista saatavia tietoja seuraavan vuoden talousarviota laadittaessa.

Tarkastuslautakunta ehdottaa, että hallituksen vastine käsitellään jatkossakin yhdessä tarkastuslautakunnan kanssa ennen valtuuston käsittelyä. Samoin käydään arviointikertomus yhdessä läpi ennen sen esittämistä valtuustolle.

4. VUODEN 2022 ARVIOINTIKERTOMUKSEN HAVAINTOJEN KÄSITTELY

Nurmeksien kaupungin tarkastuslautakunta on antanut 24.5.2023 § 40 vuoden 2022 arviointikertomuksensa, joka on käsitelty kaupunginvaltuustossa 19.6.2023 § 30. Arviointikertomus on merkitty valtuuston tietoon saatetuksi ja lisäksi päätetty pyytää lisäselvityksiä arviointikertomuksessa esiin nostetuista asioista.

Tarkastuslautakunta on vuoden 2022 arviointikertomuksessa esittänyt, että kaupunginhallituksen tulee laatia vastine tarkastuskertomuksessa esitetyistä havainnoista. Valtuusto päätti, että kaupunginhallituksen tulee laatia vastine tarkastuskertomuksessa esitetyistä havainnoista. Kaupunginvaltuusto on 25.9.2023 § 55 saanut selvityksen kertomuksessa esille nostetuista asiakohdista.

KV 25.9.2023:

Kaupunginhallituksen toimiala

Hallintopalvelut

Tarkastuslautakunta pitää huolestuttavana kaupungin talouskehitystä. Alijäämäiseen tulokseen vaikutti erityisesti Siun soten alijäämien ja palkkaharmonisoinnin kirjaaminen pakollisena varauksena. Hyvinvointialueuudistuksen myötä valtionosuuksien kehittyminen aiheuttaa epävarmuutta talouteen jatkossa, johon on perusteltua kiinnittää huomiota kaupungin päätöksenteossa. Toimintaympäristön kasvavan epävarmuuden myötä kaupungin talouskurin merkitys korostuu lähivuosina.

KH vastaus:

Talousraportointia on tiivistetty vuonna 2023.

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Tarkastuslautakunta suosittelee valtuustolle annettavan raportoinnin tihentämistä neljään kertaan vuodessa.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota väestön vähenemiseen, mikä tulee huomioitavaksi kaupungin investointi- ja palvelutoiminnan suunnittelussa. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä kaupungin vetovoimatekijöiden ja työnantajamielikuvan kehittämistä osaavan henkilöstön saamiseksi ja väestömäärän kehityksen parantamiseksi.

KH vastaus:

Kaupunki on pohtinut imagoasioita ja toimenpiteisiin on jo ryhdytty. mm. lyhyitä mainosvideoita on tulossa pitkin syksyä.

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Tarkastuslautakunta katsoo, että toimenpiteitä tulee tehostaa erityisesti kaupungin oman työnantajamielikuvan parantamiseksi.

Toimintakatteen ylitys on huomattavan suuri. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että toiminta järjestetään talousarvion puitteissa ja määrärahamuutokset haetaan tarvittaessa vuoden loppuun mennessä kuntalain mukaisesti.

KH vastaus:

Tänä vuonna määrärahojen riittävyyteen on kiinnitetty erityistä huomiota ja tarvittavat määrärahamuutokset tuodaan valtuuston käsiteltäviksi syksyn aikana.

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Lautakunta toteaa, että näin ei ole kaikilta osin tapahtunut.

Kaupunkirakennepalvelujen toimiala

Maankäyttö- ja rakennusvalvontapalvelut

Maankäyttöpalveluille määritetyt tavoitteet ovat osittain toteutuneet. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että maankäyttöpalveluille varataan riittävät resurssit tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kaupungin niukka resurssitilanne johtaa ostopalveluiden käyttämiseen ja kustannusten kasvamiseen. Maankäyttö toimii monopoli-asemassa ja on tärkeä kehityksen ohjaaja.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä erityisesti yleiskaavatyön etenemistä, koska se luo perustan kaavoitukselle ja yhdyskuntarakenteelle (asuminen, työpaikat, palvelut).

KH vastaus:

Resursseja maankäyttöpalveluihin on lisätty. Maankäyttöpäällikön tehtävää ei ole saatu täytettyä. Hallintosääntö on tarkastelussa ja maankäyttöpäällikön pätevyysvaatimusta tarkastellaan samalla.

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Vuoden 2023 kaavoituskatsauksessa olleet Itäisen kaupunginosan ja Keskustan yleiskaavat jäivät aloittamatta. Edellisessä kertomuksessa esitetyt perustelut pätevät, joten rekrytointiponnisteluihin tulee edelleen panostaa ja etsiä uusia toimintatapoja.

Tilapalvelut

Tarkastuslautakunta esittää selvitettäväksi, olisiko kaupungin tilapalvelujen ja konserniyhtiöiden kiinteistöhuollosta löydettävissä synergiaetuja.

KH vastaus:

Konserniyhtiöiden ja kaupungin välillä järjestetään konsernitapaamisia ja myös tästä asiasta keskustellaan.

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että asia on edennyt.

Hyvinvointipalvelujen toimiala

Kulttuuripalvelut

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että tavoitteena ollut sähköinen asiointipiste toteutetaan. Kaupunginhallituksen vuoden 2021 arviointikertomuksen vastine ei ole riittävällä tavalla perusteltu. Väestön ikääntymisen myötä verkkopalveluiden tarve kasvaa. Valtio, hyvinvointialueet ja yksityiset toimijat panostavat digipalveluihin merkittävästi. Tämän vuoksi lautakunta kehottaa, että kuntalaisten tasa-arvoisen kohtelun ja palveluiden saavutettavuuden varmistamiseksi laaditaan uusi suunnitelma tuettujen verkkopalveluiden asiointipisteiden perustamiseksi keskustaajamaan ja Valtimon pitäjään yhdessä valtionhallinnon ja hyvinvointialueen kanssa. Tämä on yksi osa kaupungin hyte-palveluita.

KH vastaus:

Tämä asia on valmistelussa hallintopalveluissa. Valtionhallinnon yhteispalvelupisteen suunnittelu on kesken, koska aiemmin toteutettu tulkkauksen- ja etäpalveluiden kilpailutus jouduttiin uusimaan. Odotamme tämän kilpailutuksen valmistumista ja sitä myötä valtionhallinnon hankkeen etenemistä. Ko. hankkeessa oli jo suunnitelmassa sijoittaa ns. yhteispalvelupiste moduuliratkaisuna Valtimon pitäjään, Kuntalaisten Talolle. Nurmeksen keskustaajamassa on toistaiseksi valtionhallinnon palveluita tarjolla osoitteessa Nurmeksenkatu 25.

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Vastauksessa esitetty valtionhallinnon hanke on kokonaan eri asia kuin lautakunnan esittämä. Kaupungin, valtion ja hyvinvointialueen yhteinen asiointipiste on noussut entistä tärkeämmäksi mm. Nurmese-Juuka sote-palveluiden suunnitelmassa lisääntyviksi esitettyjen etäpalveluiden myötä. Hyvinvointialueella on käsitellyssä tällaisen asiointipisteen mahdollinen pilotointi.

Investoinnit

Tarkastuslautakunta toteaa havaintonaan, että investointien kustannusten ylittyessä on tarvittavaa lisämäärärahaa haettu jälkijättöisesti, kustannusylityksen jo tapahduttua.

Tarkastuslautakunta edellyttää, että investointien projektinhallintaa kehitetään siten, että kustannusylityksiin ja merkittäviin aikataulumuutoksiin voidaan reagoida ennakoivasti.

KH vastaus:

Investointiprojektien seurantaan on kiinnitetty huomiota ja henkilöstöä on ohjeistettu tiiviimpään raportointiin sekä ennakoimaan mahdollisia kustannusylityksiä ja toteutumisviivästyksiä.

Investointien lisämääräraha hakemukset tuodaan kaupunginvaltuuston päätettäväksi talousarviovuoden kuluessa.

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Tarkastuslautakunta toteaa, että asiassa on menty eteenpäin.

Tarkastuslautakunta pyytää selvitystä Polkka Oy:lle siirretyn käyttöomaisuuden arvosta.

KH vastaus:

Toimitetaan selvitys tarkastuslautakunnalle Polkka Oy:lle siirretyn käyttöomaisuuden arvosta.

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Tarkastuslautakunta ei ole saanut pyydettyjä materiaaleja vuoden 2023 aikana.

Muut tarkastuslautakunnan havainnot

Kaavoitusjaosto on päättänyt puukuivurin hankinnasta. Kaupunginvaltuusto on myöntänyt määrärahan hankintaan ja uuden määrärahan talousarvion 2022 hyväksymisen yhteydessä. Puukuivuri on kaupunkikonsernin ulkopuolisen yhtiön käytössä. Tilinpäätöksen tietojen mukaan puukuivurin arvo on merkittävä ja sen tulontuotto-odotuksiin liittyy riskejä. Tarkastuslautakunta pitää huolestuttavana hankinnan yhteydessä ilmenneisiin puutteisiin riskien ja sopimushallinnassa sekä sisäisen valvonnan tasoa. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan hankinta ei ole toteuttanut kaupungin kuntalain mukaista tarkoitusta ja valtioneuvoston mukaisuutta ei ole perusteltu riittävällä tavalla päätöksenteon yhteydessä. Hankinnan yhteydessä kaupunki on ottanut taloudellisen riskin.

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Lautakunnan esiin nostamat riskit ovat todennäköisesti toteutumassa.

5. TOIMINTA JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI

5.1 Tilinpäätös

Kuntalain 113 §:n mukaan kaupungin tilikausi on kalenterivuosi. Kaupunginhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kaupunginhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tuloslaskelma, tase, rahoituslaskelma, liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kaupungin tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa. Tilinpäätöksen allekirjoittavat kaupunginhallituksen jäsenet sekä kaupunginjohtaja.

Konsernitilinpäätös sisältyy tilinpäätökseen ja se laaditaan konserniyhteisöjen tuloslaskelmien ja taseiden sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys konsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

5.2 Kaupungin strategia

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt strategian ”Uudistuva Nurmes – askeleen edellä” vuosille 2022–2025. Strategian onnistunut jalkauttaminen koko kaupunkikonsernia sitovaksi tavoitteelliseksi toiminnaksi toteutettiin kytkemällä strategian mukaiset tavoitteet suoraan vuoden 2023 talousarvion toiminnallisiin tavoitteisiin kaupungin suunnittelu- ja seurantajärjestelmässä. Strategian valmisteluvaiheessa otettiin myös sidosryhmät ja kuntalaiset mukaan, mikä osaltaan lisää strategian sitovuutta.

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Kaupungin strategian mukaisten toimenpiteiden systemaattinen seuranta ja raportointi on tärkeää tavoitteiden saavuttamiseksi. Tarkastuslautakunta painottaa, että toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet pitää määritellä strategian mukaisesti ja ne tulee ottaa huomioon päätöksenteossa.

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että strategiassa on ollut vuodelle 2022 ja 2023 toimenpiteitä, jotka ovat jääneet toteuttamatta:

- **Strategian mukaisista tavoitteista toteuttamatta:**
 - **I / 2022: Valtimon keskuskadun korjausrahoitus**
 - **II / 2022: metsien suojelualueiden virallistaminen**
 - **II / 2022: biokaasun jakeluasema käyttöön**
 - **II / 2023: 2. asteen koulutuksen kehittäminen**
- **Poistettu ohjelmasta:**
 - **I / 2022: Bomban seisakkeen toteuttaminen**
 - **II / 2023: liikunnanohjaajan toimen perustaminen**

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Osittain toteutunut:

- **I / 2023: Digiohjelma**
- **I / 2023: Viestintäohjelma**

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että kaupunkistrategiaan vuodelle 2023 määritellyt toimenpiteet on otettu vuoden 2023 talousarvion toiminnallisiin tavoitteisiin.

5.3. Yleisiä havaintoja

5.3.1 Kaupunkitason tarkastelu

Yhteenveto talouden keskeisistä luvuista (ulkoiset erät):

1 000 euroa	2022	2023	Muutos €	Muutos-%
toimintatuotot yhteensä	9 900	6 780	-3 120	-31,52 %
toimintakulut yhteensä	-84 014	-32 899	51 115	-60,84 %
toimintakate	-74 072	-26 055	48 017	-64,82 %
verotulot	33 596	18 306	-15 290	-45,51 %
valtionosuudet	43 650	13 534	-30 116	-68,99 %
vuosikate	3 849	6 752	2 903	75,42 %
poistot ja arvonalennukset	-4 750	-5 896	-1 146	24,13 %
tilikauden tulos	-901	856	1 757	-195,01 %
tilikauden yli-/alijäämä	-256	511	767	-299,61 %
taseen kertynyt yli-/alijäämä *)	15 168	15 679	511	3,37 %
investoinnit netto	3 978	3 488	-490	-12,32 %
toiminnan ja investointien rahavirta	216	3 264	3 048	1411,11 %
lainakanta	17 200	18 346	1 146	6,66 %
rahavarat 31.12.	1 514	1 823	309	20,41 %

*) sis. Siun sote-maksutasausta 633t€ v. 2018

sekä v.2021 palkkaharmonisoinnin kustannuksia 892t€

Kaupunkikonsernissa tapahtui vuoden 2023 tammikuussa olennainen toimintaan ja talouteen vaikuttava muutos, kun Nurmeksen kaupungilta siirtyi liikkeenluovutuksella 31 maatalouslomittajaa Tohmajärven kunnan palvelukseen. Siirto pienensi kaupungin vuosittaisia myynti- ja maksutuottoja noin 2,2 miljoonalla eurolla, henkilöstökuluja noin 1,9 miljoonalla eurolla ja materiaaliostokuluja noin 370 000 eurolla.

Nurmeksen kaupunki on tehnyt 1.036.800,00 euron arvonalentumiskirjauksen vuoden 2023 tilinpäätökseen. Investointihankkeen kustannukset oli kirjattu keskeneräisten hankintojen tilille 1195. Investoinnista on maksettu 1 036 800 euroa ja Nurmeksen kaupunki toteaa, että toistaiseksi se ei katso kuivurilla olevan tulontuottokykyä. Investointia ei ollut aktivoitu taseeseen. Puunkuivuri-investointi oli kirjattu keskeneräisiin hankintoihin. Mikäli myöhemmin puunkuivuri saadaan sopimuksen mukaiseen kuntoon ja toimintaan, voidaan sen osalta tehdä arvonalentumisen palautus ja aloittaa poistosuunnitelman mukaiset poistot.

Toimintatuotot pienenevät edelliseen vuoteen verrattuna 3,1 miljoonaa euroa eli 31,5 prosenttia. Muutos selittyy osin lomituspalveluiden siirtymisestä Tohmajärven kunnalle 1.1.2023 alkaen. Ruokapalveluiden tuottama sote-ruokien myynti siirtyi Polkka Oy:lle 1.11.2022 alkaen, mikä osaltaan selittää alentuneita tuottoja.

Toimintakulut pienenevät edelliseen vuoteen verrattuna noin 51 miljoonaa euroa eli 61 prosenttia.

Toimintakuluista 48 miljoonan euron muutos aiheutui hyvinvointialueelle siirtyneistä sosiaali- ja terveystoimen (sote) sekä palo- ja pelastustoimen (pela) menoista. Loput selittyvät tiukentuneella talouskurilla.

Henkilöstömenot pienenevät 8 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Toimintakate -26,1 miljoonaa euroa oli -48 miljoonaa euroa (65 %) pienempi kuin edellisenä vuotena (-74,1 miljoonaa euroa). Tämä johtui sote-kulujen siirtymisestä hyvinvointialueen vastattavaksi.

Verotulot olivat yhteensä 18,3 miljoonaa euroa eli 15,3 miljoonaa euroa pienemmät kuin vuonna 2022. Verotulojen prosentuaalinen muutos oli yhteensä -45,5 %, jossa kunnan tulovero väheni puolella (-50,8 %), kiinteistövero kasvoi 3,6 % ja osuus yhteisöveron tuotosta väheni -38,5 %. Valtio leikkasi vuonna 2023 kaikkien kuntien veroprosentista 12,64 %-yksikköä, joten se näkyy Nurmeksien kaupungin kunnan tuloverokertymässä sekä kunnallisveron että yhteisöveron osuudessa. Vain kiinteistövero ei otettu mukaan sote-siirtoihin.

Valtionosuudet olivat yhteensä 13,5 miljoonaa euroa ja vähenivät 30 miljoonalla eurolla eli -69 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Verotuloista ja valtionosuuksista muodostuva verorahoitus oli asukasta kohden laskettuna 3 487 euroa, kun se vielä edellisenä vuotena oli 8 355 euroa.

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Tarkastuslautakunta pitää edelleen huolestuttavana kaupungin talouskehitystä. Tilikauden tulos oli +856 208 euroa. Ylijäämää syntyi 510 793 euroa. Tästä 475.940 euroa oli kertaeriä (pysyvien vastaavien myyntivoitot 475.940 euroa), joita ilman tilikauden ylijäämä olisi noin 35.000 euroa.

Toimintaympäristön kasvavan epävarmuuden myötä kaupungin elinvoiman kehittämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota väestön vähenemiseen. Kaupungin väkiluku pienentyi 111 hengellä. Syntyvyys oli 49 henkeä ja kuolleisuus 152, eli luonnollinen väestön väheneminen 103 henkeä.

Pitkäjänteisen kaupunkisuunnittelun mahdollistamiseksi tarkastuslautakunta kehottaa tarkentamaan väestönmuutoksen analysointia (ml. vaikutus aktiiviseen työvoimaan) toimintakertomuksessa.

Lisäksi lautakunta toivoo vertailutietoja maakunnallisesti sekä samankokoisiin kuntiin/seutukaupunkeihin.

Väestökehitys tulee huomioitavaksi kaupungin investointi- ja palvelutoiminnan suunnittelussa. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä kaupungin vetovoimatekijöiden ja työnantajamielikuvan kehittämistä osaavan henkilöstön saamiseksi ja väestömäärän kehityksen parantamiseksi.

Tarkastuslautakunta suosittaa kaupunkia tekemään yhteistyötä sekä maakuntaliiton että maakunnallisten koulutusorganisaatioiden kanssa koulutustarjonnan monipuolistamiseksi. Osaavan työvoiman saannin varmistamiseksi myös maahanmuuttoa tulee edistää.

5.4 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen arviointi

Talousarvion sitovuus:

Toiminnalliset tavoitteet:

Toiminnalliset tavoitteet on laadittu tulosalueittain valtuustoon nähden sitoviksi. Toiminnalliset tavoitteet sisältävät sekä normaalia, vuosittaista ja jatkuvaa toimintaa että valtuuston antamien erityistavoitteiden toteuttamistoimenpiteitä. Erityistavoitteet tulevat Nurmeksen kaupungin strategiasta.

Taloudelliset tavoitteet:

Määrärahat ovat käytettävissä kunnan lakimääräisiin tehtäviin ilman eri perusteluja ja kaupunginvaltuuston päätöksellä kaupungille otettuihin tehtäviin. Kaupungin toimialaa ei saa laajentaa ilman valtuuston tekemää päätöstä. Toimialamuutokset on esitettävä talousarvioperusteluissa.

Valtuuston hyväksymässä talousarviossa määrärahat ovat sitovia sisäinen ja ulkoinen kirjanpito huomioiden nettona tulosalueittain. Talousarviokirjassa valtuustoon nähden sitovia lukuja ovat tulosalueiden toimintakatteet, koko kaupungin ulkoinen ja sisäinen toimintakate, verotulot, valtionosuudet ja rahoitustuotot ja -kulut sekä suunnitelman mukaiset poistot.

Investointiosan sitovuus on hankekohtaisesti nettona. Rahoitusosan osalta sitovia tavoitteita ovat toiminnan ja investointien rahavirta sekä rahavarojen muutos.

Käyttötalouden perustelujen sitovuudesta on otettava huomioon lisäksi se, että mikäli kuntalaisille tuotettavassa palveluvalikoimassa, palvelutuotannon määrässä tai laadussa tai palveluverkossa tapahtuu talousarvioon nähden oleellisia muutoksia, on muutokset tuotava kaupunginvaltuustoon.

Perusteluosan tekstit ohjaavat tulosalueiden toimintaa. Mikäli tavoitteet eivät toteudu, on siitä informoitava kaupunginhallitusta. Talousarvio on laadittu jokaiselle tulosyksikölle kustannuspaikoittain aina toimintoihin ja kohteisiin saakka. Talousarviokirjassa esitetään kustannukset nettona tulosalueittain ja laajana tuloslaskelmana toimialoittain. Käyttösuunnitelman on pysyttävä valtuuston antamissa tulosaluekohtaisissa rajoituksissa ja tavoitteissa. Jos hanketta ei ole mainittu talousarvioperusteluissa ja se ylittää tulosalueen toimintakatteen, voi hanke toteutua vain kaupunginvaltuuston hyväksynnällä. Annetun toimintakatteen sisällä tulosalue voi muuttaa talouttaan. Erillisiä käyttötaloussuunnitelmia ei tarvitse tulosalueiden ja toimialojen tehdä, jollei kaupunginhallitus tai lautakunta niin erikseen

määrää. Kaupunginhallitus raportoi valtuustolle tavoitteiden toteutumisesta kesäkuussa. Hallintokunnat raportoivat hallitukselle ja valtuustolle kolmesti vuodessa, tammi-huhtikuun tilanteesta kesäkuussa ja touko-elokuun tilanteesta lokakuussa sekä tilinpäätöksessä koko vuoden tilanteesta. Konserniyhtiöt antavat puolivuositaisen raporttinsa syyskuun lopussa. Lautakunnat päättävät omalta hallintokunnaltaan vaadittavasta raportoinnista.

5.4.1. Hallintopalvelut

Taloudellisista tavoitteista valtuustoon nähden sitova toimintakate toteutui, koska toimintakate ylittyi 541 024 euroa.

Tuloarviot ja määrärahat, €			Toteuma		Tot. %	
	TA 2023	Muutos	TA+Muutos	1–12/2023 Poikkeama		
Toimintatuotot	410 000	0	410 000	628 578	218 578	153,3 %
Toimintakulut	-6 465 581	-290 000	-6 755 581	-6 433 135	322 446	95,2 %
Toimintakate	-6 055 581	-290 000	-6 345 581	-5 804 557	541 024	91,5 %
Suunnitelman muk. poistot	-50 334	0	-50 334	-51 135	-801	101,6 %
Tilikauden tulos	-6 105 915	-290 000	-6 395 915	-5 855 693	540 222	91,6 %

Toiminnallisista tavoitteista on toteutunut:

- Osallistavan budjetoinnin kokeilu
- TE-palvelualueen kumppaniyhteistyö
- Käytetään palkkatukityöpaikkojen palkkoihin, varusteisiin ja työnjohdon järjestämiseen 366 000 euroa
- Asukasmarkkinointikampanja 2, ystävänpäiväkortit (korvattu joulukorteilla) sekä uusien paikkakunnalle muuttaneiden henkilöiden muistaminen, messuilla käynti
- Ensiasunnon kannustuspalkkio
- 2. asteen koulutuksen kehittäminen yhteistyössä Nurmeksen yrittäjät ry, Riveria ja Nurmeksen kaupunki
- Viestintäohjelman laadinta vuosi 2023
- Kansanjuhlan 50 v- suunnittelu ja toteutus
- Vahvistetaan nykyistä ilmettä yhdessä kaupunkikonsernin kanssa
- Hallintosääntö ja konserniohje päivitetään tarpeellisilta osin
- Nurmeksen kaupungin nettisivuille "konsernikokonaisuus", josta linkit tytäryhtiöiden omille nettisivuille
- Valmistellaan maaseutuparlamenttia 2024 yhdessä Pikesin ja maa- ja metsätalousministeriön kanssa
- Kehitetään Katurin toimintaa yhdessä kuntalaisten ja vaikuttamistoimielinten kanssa
- Selvitetään mahdollisuuksia hankerahoitusten hakemiseksi eri toimialueille.

Toiminnallisista tavoitteista osittain on toteutunut:

- Digiohjelman laadinta vuosille 2023–2025
- Pikes, Nurmeksen yrittäjät ry ja Nurmeksen kaupunki yhteistyön lisääminen

- Määritetään systemaattiset yhteistoimintakäytännöt ja kirjataan konserniohjeeseen.

Toiminnallisista tavoitteista ei toteutunut:

- Jurttivaaran kehittämisen suunnittelutyöryhmän perustaminen. (vastuuyksikkö kaupungin hallitus)

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Tarkastuslautakunta toteaa, että palkkatukityöhön on käytetty 366 000 euroa. Sen vaikutusta ei ole kuitenkaan esitetty.

5.4.2 Ruokahuoltopalvelut

Toimintakate ylitti tavoitteen 102 025 euroa.

Tuloarviot ja määrärahat, €	TA 2023	Muutos	TA+Muutos	Toteuma		Tot. %
				1–12/2023	Poikkeama	
Toimintatuotot	1 032 483	0	1 032 483	1 050 096	17 613	101,7 %
Toimintakulut	-1 005 168	0	-1 005 168	-920 755	84 413	91,6 %
Toimintakate	27 315	0	27 315	129 340	102 025	473,5 %
Suunnitelman muk. poistot	-22 527	0	-22 527	-35 929	-13 402	159,5 %
Tilikauden tulos	4 788	0	4 788	93 411	88 623	1 950,9 %

Toiminnallisista tavoitteista on toteutunut:

- Ruokahävikin vähentäminen
- Lähiruuan osuuden kasvattaminen raaka-aineiden osalta mahdollisuuksien mukaan

Toiminnallisista tavoitteista osittain on toteutunut:

- Portaat Luomuun ohjelmassa jatkaminen ja luomutuotteiden käytön lisääminen

Toiminnallisista tavoitteista ei toteutunut:

- Ei raportoitu toteutumatta jääneitä tavoitteita

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että ruokahävikkiä on pystytty vähentämään.

5.4.3 Maankäyttö- ja rakennusvalvontapalvelut

Taloudelliset tavoitteet saavutettiin hyvin.

Tuloarviot ja määrärahat, €	TA 2023	Muutos	TA+Muutos	Toteuma		
				1–12/2023	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	790 000	0	790 000	1 370 252	580 252	173,4 %
Toimintakulut	-876 185	0	-876 185	-695 763	180 422	79,4 %
Toimintakate	-86 185	0	-86 185	674 489	760 674	-782,6 %
Suunnitelman muk. poistot	-1 964	0	-1 964	-1 964	0	100,0 %
Tilikauden tulos	-88 149	0	-88 149	672 525	760 674	-762,9 %

Toiminnallisista tavoitteista on toteutunut:

- Maankäytön ja elinvoiman toimintatapojen kehittäminen
- Rakennusvalvonnan lupapalveluiden nettisivujen päivittäminen/uudistaminen, sekä ohjeiden/oppaiden laadinta
- Monipaikkaisuuden vahvistaminen mahdollistamalla vapaa-ajan asuntojen muuttamista vakituiseen asumisen käyttöön

Toiminnallisista tavoitteista osittain on toteutunut:

- Ilmastokestävyys huomioidaan toiminnassa kaikilla kaupungin toimialoilla
- Maankäytön suunnittelulla luodaan edellytyksiä hyvälle asuinympäristölle
 - Onnistuneet ratkaisut kaavoituksessa, toimiva ja eheä yhdyskuntarakenne sekä sujuvat liikennejärjestelyt luovat hyvinvointia ja elinvoimaa
 - Hyvä suunnittelu edistää kestävä kehitystä.
- Rakennusjärjestyksen uusiminen vuoden 2023 aikana

Toiminnallisista tavoitteista ei toteutunut:

- Selvitetään strategin mukaisesti kansallispuistoasiaa

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Kansallispuiston selvitys on aloittamatta. Kaupungin elinkeinorakennetta ollaan profiloimassa voimakkaasti matkailun suuntaan. On tärkeää, että maankäyttö tukee elinkeinojen ja kaupungin vetovoiman kehittämistä.

5.4.4 Tilapalvelut

Taloudelliset tavoitteet saavutettiin.

Tuloarviot ja määrärahat, €	TA 2023	Muutos	TA+Muutos	Toteuma		Tot. %
				1–12/2023	Poikkeama	
Toimintatuotot	8 163 968	0	8 163 968	8 592 917	428 949	105,3 %
Toimintakulut	-5 480 343	0	-5 480 343	-4 597 859	882 484	83,9 %
Toimintakate	2 683 625	16 000	2 699 625	4 014 759	1 315 134	148,7 %
Suunnitelman muk. poistot	-4 184 854	0	-4 184 854	-3 369 049	815 805	80,5 %
Tilikauden tulos	-1 501 229	-1 020 800	-2 522 029	-391 090	2 130 939	15,5 %

Toiminnallisista tavoitteista on toteutunut:

- Energiansäästötoimenpiteiden järjestelmällinen toteuttaminen kaikissa kaupungin omistamissa rakennuksissa.

Toiminnallisista tavoitteista osittain on toteutunut:

- Tilapalveluiden tehtävien uudelleen järjestely
- Hyvärilän toimitilaohjelman laatiminen 2023–2030
- Jätteen kierrätysmahdollisuuksien parantaminen Nurmeksien kaupungin omassa käytössä olevissa rakennuksissa
- Edistetään kaupungin tilojen esteettömyyttä

Toiminnallisista tavoitteista ei toteutunut:

- Ei raportoitu toteutumatta jääneitä tavoitteita.

5.4.5 Kuntatekniikan palvelut

Kuntatekniikan Palveluiden taloudelliset tavoitteet eivät toteutuneet ja toimintakate ylittyi 271 279 euroa.

Tuloarviot ja määrärahat, €	TA 2023	Muutos	TA+Muutos	Toteuma		Tot. %
				1–12/2023	Poikkeama	
Toimintatuotot	405 069	0	405 069	483 394	78 325	119,3 %
Toimintakulut	-2 749 095	-115 000	-2 864 095	-3 238 973	-374 878	113,1 %
Toimintakate	-2 336 026	-104 000	-2 440 026	-2 711 305	-271 279	111,1 %
Suunnitelman muk. poistot	-1 647 873	0	-1 647 873	-1 217 589	430 284	73,9 %
Tilikauden tulos	-3 983 899	-104 000	-4 087 899	-3 929 058	158 841	96,1 %

Toiminnallisista tavoitteista on toteutunut:

- Päivitetyn liikenneturvallisuuksuunnitelman hyväksyminen ja suunnitelman mukaiset toimenpiteet vuodelle 2023
- Aktiivinen edunvalvonta alueellisissa liikennejärjestelmätyöryhmissä
- Tienvarsimainonnan uusiminen yhteistyössä PIKES Oy:n kanssa

Toiminnallisista tavoitteista osittain on toteutunut:

- Investointiohjelman mukaiset toimenpiteet

Toiminnallisista tavoitteista ei toteutunut:

- Ei raportoitu toteutumatta jääneitä tavoitteita.

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Ennakoimattomat ylitykset tulee huomioida ajoissa ja varmistaa, että valtuustolta haetaan lisämääräraha. Kuntatekniikan budjetoimattomiin menoihin olisi tullut hakea lisämääräraha.

5.4.6 Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluiden toimintakate alittui 138 780 euroa.

Tuloarviot ja määrärahat, €	Toteuma					Tot. %
	TA 2023	Muutos	TA+Muutos	1–12/2023	Poikkeama	
Toimintatuotot	24 400	0	24 400	77 532	53 132	317,8 %
Toimintakulut	-1 960 580	-22 500	-1 983 080	-1 897 432	85 648	95,7 %
Toimintakate	-1 936 180	-22 500	-1 958 680	-1 819 900	138 780	92,9 %
Suunnitelman muk. poistot	-146 791	0	-146 791	-156 822	-10 031	106,8 %
Tilikauden tulos	-2 082 971	-22 500	-2 105 471	-1 976 721	128 750	93,9 %

Toiminnallisista tavoitteista on toteutunut:

- Kulttuuripalvelut toimivat mahdollistajana ja tapahtuma-alustoina muille toimijoille. (Mittarit: jaetut avustukset, asiantuntijapalveluiden määrä, muiden toimijoiden tapahtumien määrät kulttuuripalvelujen tiloissa.)
- Asiakkaat löytävät kirjasto-, museo- ja kulttuuripalvelut. (Mittarit: kävijämäärät kirjastossa, näyttelyissä ja tilaisuuksissa, lainausmäärät kirjastoissa ja kirjastoautossa.)
- Kulttuuripalvelut ovat lasten ja nuorten saavutettavissa. (Mittarit: vierailujen määrät museossa ja kirjastossa, tapahtumien määrä.)
- Kulttuuripalvelut on mukana kokoamassa Ylä-Karjalan joulua ja tukemassa kesän suurten tapahtumien toteutusta. (Mittari: kävijämäärät)
- Museo osallistuu Vanhan Kauppalan alueen ja muiden Rky-alueiden kehittämiseen. (Mittarit: asiantuntijalausunnat, tapahtumat, verkostotapaamiset.)
- Kulttuuripalvelut tukee nuorten osallistumista yhteistyössä oppilaitosten ja muiden nuorisotoimijoiden kanssa. (Mittarit: TET-jaksojen määrä, projektien ja oppimistehtävien määrät.)

Toiminnallisista tavoitteista osittain on toteutunut:

- Ei raportoitu osittain toteutuneita tavoitteita

Toiminnallisista tavoitteista ei toteutunut:

- Ei raportoitu toteutumatta jääneitä tavoitteita

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Monipuoliset ja hyvin toimivat kulttuuripalvelut ovat tärkeä veto- ja pitovoimatekijä.

5.4.7 Opetus- ja koulutuspalvelut

Toimintakate alitti tavoitteen 351 942 euroa.

Tuloarviot ja määrärahat, €	Toteuma					Tot. %
	TA 2023	Muutos	TA+Muutos	1–12/2023	Poikkeama	
Toimintatuotot	290 000	0	290 000	399 806	109 806	137,9 %
Toimintakulut	-12 345 638	127 366	-12 218 272	-12 680 020	-461 748	103,8 %
Toimintakate	-12 055 638	127 366	-11 928 272	-12 280 214	-351 942	103,0 %
Suunnitelman muk. poistot	-26 159	0	-26 159	-26 251	-92	100,4 %
Tilikauden tulos	-12 081 797	127 366	-11 954 431	-12 306 464	-352 033	102,9 %

Toiminnallisista tavoitteista on toteutunut:

- Lukion opetustoiminta käynnistyy vuoden 2023 alusta väistötiloissa
- Kevään 2023 ylioppilaskirjoitukset toteutetaan Kirkkokadun koulun tiloissa
- Ylioppilaskirjoituksia varten tarvittavien määräysten mukaisten tietoliikenneyhteyksien suunnittelu Kirkkokadun koulun tiloihin käynnistetään vuoden 2023 alussa
- Uudet opetustilat käytössä lukuvuoden 2023–2024 alkaessa.
- Opetustoiminnassa tarvittavan uuden irtaimiston kilpailutus tehdään loppuvuodesta 2022
- Perusopetuksen päättävästä ikäluokasta 100 % saa jatko-opintopaikan toisella asteella vuoden 2023 loppuun mennessä
- Perusopetuksen valmistavan opetuksen ryhmän oppilaista (21 oppilasta) vähintään 50 % on integroitu perusopetuksen opetusryhmiin

Toiminnallisista tavoitteista osittain on toteutunut:

- Ei raportoitu osittain toteutuneita tavoitteita

Toiminnallisista tavoitteista ei toteutunut:

- Perusopetuksen päättävästä ikäluokasta 100 % saa päättötodistuksen lukuvuoden loputtua

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että jos palvelurakenteessa tapahtuu muutoksia, tulee nämä huomioida talousarvion laadinnan yhteydessä. Lisäksi ennakoimattomat ylitykset tulee huomioida ajoissa ja varmistaa, että valtuustolta haetaan lisämääräraha.

Perusopetuksessa budjetoimattomiin menoihin olisi tullut hakea lisämäärärahaa vuoden 2023 loppuun mennessä.

5.4.8 Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalveluiden toimintakate ylitti tavoitteen 82 118 eurolla.

Tuloarviot ja määrärahat, €	TA 2023	Muutos	TA+Muutos	Toteuma		Tot. %
				1–12/2023	Poikkeama	
Toimintatuotot	40 000	0	40 000	59 168	19 168	147,9 %
Toimintakulut	-968 140	0	-968 140	-935 191	32 949	96,6 %
Toimintakate	-928 140	0	-928 140	-876 022	52 118	94,4 %
Suunnitelman muk. poistot						
Tilikauden tulos						

Toiminnallisista tavoitteista on toteutunut:

- Liikuntatapahtumien järjestäminen yhdessä eri yhdistysten kanssa
- 7–16-vuotiaista lapsista ja nuorista 30 % käyttää juniorikorttia

Toiminnallisista tavoitteista osittain on toteutunut:

- Esteettömyyskartoituksen tekeminen kaupungin liikuntapaikkojen osalta
- Virkistysreitistön laajentamishankkeen ensimmäisen vaiheen lopputyöt yhdessä kaupunkirakennepalvelujen kanssa

Toiminnallisista tavoitteista ei toteutunut:

- Ei raportoitu toteutumatta jääneitä tavoitteita.

5.4.9 Varhaiskasvatuspalvelut

Taloudelliset tavoitteet eivät täyttyneet, sillä toimintakate alitti tavoitteen 362 408 euroa.

Tuloarviot ja määrärahat, €	Toteuma					
	TA 2023	Muutos	TA+Muutos	1–12/2023	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	273 385	0	273 385	219 231	-54 154	80,2 %
Toimintakulut	-6 238 507	-339 444	-6 577 951	-6 886 205	-308 254	104,7 %
Toimintakate	-5 965 122	-339 444	-6 304 566	-6 666 974	-362 408	105,7 %
Suunnitelman muk. poistot	-23	0	-23	-115	-92	499,6 %
Tilikauden tulos	-5 965 145	-339 444	-6 304 589	-6 667 089	-362 500	105,7 %

Toiminnallisista tavoitteista on toteutunut:

- Digiohjelmaan palkataan digikoordinaattori puoleksi vuodeksi hankerahoituksella ja hankkeen aikana varhaiskasvatukseen laaditaan digisuunnitelma
- Metsäpäiväkotiryhmän suunnittelun aloittaminen
- Lähiympäristön hyödyntäminen varhaiskasvatuksen oppimisympäristönä
- Perhekeskuksen kohtaamispaikalla tavoitetaan perheitä ja tuetaan arjen ilmiöissä. Perhekeskusverkosto tuntee palveluverkoston
-

Toiminnallisista tavoitteista osittain on toteutunut:

- Ei raportoitu osittain toteutuneita tavoitteita.

Toiminnallisista tavoitteista ei toteutunut:

- Ei raportoitu toteutumatta jääneitä tavoitteita.

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että jos palvelurakenteessa tapahtuu muutoksia, tulee nämä huomioida talousarvion laadinnan yhteydessä. Lisäksi ennakoimattomat ylitykset tulee huomioida ajoissa ja varmistaa, että valtuustolta haetaan lisämääräraha. Varhaiskasvatuksessa budjetoimattomiin menoihin olisi tullut hakea lisämääräraha.

5.4.10 Nurmeksen Lämpö Oy

Toiminnallisista tavoitteista on toteutunut:

- Kuntalaisten tietoisuuden ylläpitäminen yhtiön toiminnasta tiedottamistyöllä
- Konsernin sisäinen varautumisharjoittelu
- Liikevaihto vuodelle 2023 4,0 milj.

Toiminnallisista tavoitteista osittain on toteutunut:

- Uuden korvaavan lämpölaitoksen kilpailutus ja mahdollisten rakentamistöiden aloittaminen

Toiminnallisista tavoitteista ei toteutunut:

- Ei raportoitu toteutumatta jääneitä tavoitteita

5.4.11 KiOy Nurmeksen Vuokratalot Oy

Toiminnallisista tavoitteista on toteutunut:

- Konsernin yhteistoimintakäytäntöjen selvitystyöhön osallistuminen
- Yhtiön kiinteistöille laaditaan kiinteistöohjelma, jonka yhteydessä tehdään kiinteistöjen energiatarkestelu
- Yhtiön asuntojen käyttöaste tavoite 87 %
- Ilmastotavoitteet; Poronkulman ovien ja ikkunoiden uusiminen sekä Lintinrivin lämmitysjärjestelmän vaihtaminen öljylämmityksestä maalämmöksi

Toiminnallisista tavoitteista osittain on toteutunut:

- Viestintäsuunnitelman laadinta

Toiminnallisista tavoitteista ei toteutunut:

- Ei raportoitu toteutumatta jääneitä tavoitteita

5.4.12 Nuoriso- ja Matkailukeskus Hyvärilä Oy

Taloudelliset tavoitteet toteutuivat pääosin

Tavoite, €	Toteuma		Toteutui/ ei toteutunut
	Tavoite		
Tulos	+10 000	+27 536	toteutui
Liikevaihto	2 400 000	2 700 000	toteutui
Haetut yleisavustukset vähintään	420 000	420 000	toteutui
Investointiavustukset: luontopolun opasteet ja rakent. kanoottikatoksen remontointi	haetaan	?	ei toteutunut?
	haetaan	haettu, saatu	toteutui
			ei toteutunut
Erityisavustukset	90 000	saatu 85 000	täysin
Nuotta-valmennuksen avustus haetaan vähintään	85 000	89 000	toteutui

Toiminnallisista tavoitteista on toteutunut:

- Konserniohjeen ja hallintosäännön päivitys
- Tiedottaminen ja vaikuttaminen:
 - Tehdään tiedottamissuunnitelma kohderyhmänä kuntalaiset
 - Kutsutaan kuntalaisia tutustumaan toimintaan mm. tapahtuman yhteydessä
 - Mietitään/suunnitellaan yhteistyötä; miten konserniyhtiöt yhteistyössä voisivat näkyä kuntalaisille
- Uuteen 2022 voimaan tulleeseen yhteistoimintalakiin liittyen
 - Otetaan haltuun ajantasainen tieto yhteistoimintalain vaatimuksista
 - Pidetään vuoropuhelu/henkilöstöpäivä 1–2 krt/vuosi
 - Tehdään työyhteisön kehittämissuunnitelma
- Tavoitteena on turvata ammattitaitoisten leiriohjaajien ja nuoriso-ohjaajien saatavuus lisäämällä yhteistyötä oppilaitosten ja työllisyysohjaajien ym. Pikesin toimijoiden kanssa ja selvitämme eri keinoja sekä työllistää, että helpottaa työvoimapulaa ja lisätä harjoittelu- ja oppisopimuspaikkoja
- Nuorisotyö on mukana työpajaan liittyvien verkostojen muutosprosesseissa ja käytäntöönpanoissa siten, että pajatoiminta mukautuu nopeasti ja joustavasti tarkoituksenmukaiseen nuoria tukevaan työskentelymalliin
- Nuorisokäyttöprosentin pitäminen yli 60 % tasolla, OKM:n tavoitetasolla, vähintään 2/3 osaa toiminnasta on nuorisotoimintaa. (Mittareina nuorisokäyttöpäivät, nuorisoyöpymisvuorokaudet ja oman ohjatun toiminnan käyttöpäivät.)
- Hyvärilän kansainvälisen toiminnan tavoitteena on aktivoida paikallisyhteisö osallistumaan aktiivisesti Hyvärilän kansainväliseen toimintaan sekä tuottaa uusia ohjelmia nuorille ja nuorisotyöntekijöille kansainvälisissä hankkeissa
- Toteuttaa 10-12 kansainvälistä leiriä
- Hyvärilä on turvallinen ja hyvinvoiva toimintaympäristö sekä tilojen puolesta että

fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta näkökulmasta niin asiakkaalle kuin henkilökunnalle

- Alueen kehittäminen ja tapahtumat
 - Frisbeegolfradan laajentaminen
 - Järjestettävät tapahtumat
 - Leirit

Toiminnallisista tavoitteista osittain on toteutunut:

- Työllistetään vähintään 30 henkilötyövuotta

Toiminnallisista tavoitteista ei toteutunut:

- Ei raportoitu toteutumatta jääneitä tavoitteita

5.4.13 Pielisen Karjalan Kehittämiskeskus Oy PIKES

Toiminnallisista tavoitteista on toteutunut:

- Vihreän teollisuuden alueen vision ja kehittämissuunnitelman laadinta tuleville vuosille
- Matkailun kasvusuunnitelman laatiminen tuleville vuosille

Toiminnallisista tavoitteista osittain on toteutunut:

- Yhteisten toimintamallien hakeminen työvoimapotentialin hyödyntämiseksi
- Yhtiön roolin vahvistaminen Nurmeksen elinvoimatyössä yhteistyössä kaupungin kanssa.

Toiminnallisista tavoitteista ei toteutunut:

- Ei raportoitu toteutumatta jääneitä tavoitteita.

5.4.14 Nurmeksen Yrityspalvelu Oy

Toiminnallisista tavoitteista on toteutunut:

- Yhtiön strategian mukainen uusi toimintamalli otetaan käyttöön pienissä/lyhytkestoisissa investoinneissa
- Laaditaan PTS-ohjelma seuraavalle 10 vuodelle Mottikadun ja ent. Valion toimitilojen osalta
- Tehdään toimitilojen kuntokartoitukset
- Tehdään 10 vuodelle toimenpidesuunnitelma ja kustannusarvio
- Yhtiön maksuvalmiuden turvaavat rahoitusjärjestelyt kaupungin kanssa alkuvuodesta 2023

Toiminnallisista tavoitteista osittain on toteutunut:

- Ei raportoitu osittain toteutuneita tavoitteita.

Toiminnallisista tavoitteista ei toteutunut:

- Sähköisen huoltokirjan käyttöönotto ja kunnossapidon vastuujakotaulukoiden laadinta

**Tarkastuslautakunnan havainnot:
Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että yhtiön talous ja rahoituspohja saadaan kestäväille tasolle sekä toiminta kannattavaksi.**

5.4.15 Nurmeksen Vesi Oy

Toiminnallisista tavoitteista on toteutunut:

- Yhtiön hankintaprosessien kuvaus ja vastuiden tarkentaminen
- Vesiosuuskuntien fuusioneuvotteluiden jatkaminen
- Mikonsalmen jätevedenpuhdistamon saneerauksen suunnittelun yhteydessä tarkastellaan kuivatun lietteen hyötykäyttö sähköön ja lämmön tuotannossa omaan käyttöön

Toiminnallisista tavoitteista osittain on toteutunut:

- Ei raportoitu osittain toteutuneita tavoitteita.

Toiminnallisista tavoitteista ei toteutunut:

- Ei raportoitu toteutumatta jääneitä tavoitteita

5.4.16 Strategiset tavoitteet

Toimialojen asettamista tavoitteista 62 toteutui kokonaan ja 19 osittain. Kolmea tavoitetta ei ollut aloitettu.

5.4.17 Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen

Sote lainsäädännön mukainen ennaltaehkäisevä terveystyö on vaikeutunut, koska hyvinvointikoordinaattorin tehtävää ei ole täytetty. Tästä syystä tavoitteiden asettaminen ja seuranta on vaikeaa.

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Ennalta ehkäisevän työn painopiste on nykyisessä sote-tehtävänjaossa peruskunnissa. Puutteet ennaltaehkäisevässä työssä kuormittavat terveydenhuoltoa ja heikentävät kaupunkilaisten hyvinvointia.

Onnistuessaan hyvinvointityö parantaa hyte-kerrointa ja sitä kautta kaupungin valtionosuutta.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan hyvinvointikoordinaattorin tehtävän täyttäminen on onnistuessaan vähintään kustannusneutraali. Tästä syystä tarkastuslautakunta pitää tärkeänä hyvinvointikoordinaattorin tehtävän täyttämistä.

Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa ei toimi riittävästi. Ongelmia on mm. ennaltaehkäisevässä nuorisotoiminnassa.

5.4.18 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Myyntituotot ylittivät toteuman 25 prosentilla eli 175 390 eurolla. Maksutuotot jäivät 7 023 euroa pienemmiksi kuin talousarviossa eli noin 2 prosenttia. Tukia ja avustuksia saatiin 142 071 euroa enemmän kuin talousarviossa. Muut toimintatuotot ylittivät talousarvion 874 910 eurolla. Kokonaisuutena toimintatuotot poikkesivat noin 21 prosenttia talousarvioista eli 1 185 349 euroa.

Toimintakuluissa henkilöstökulut ylittyivät talousarviosta 546 506 euroa (3,14%). Palvelujen ostoihin meni 494 350 euroa vähemmän kuin talousarviossa (5,46%). Aineet tarvikkeet ja tavarat alittuivat niin ikään 760 362 euroa talousarviosta (19,07%). Avustukset ja muut toimintakulut toteutuivat hyvin lähelle talousarviota. Yhteensä toimintakuluihin meni 745 839 euroa (2,22%) vähemmän kuin talousarviossa.

Toimintatuottojen talousarviota suuremmasta toteutumasta, sekä toimintakulujen talousarviota pienemmän toteuman vuoksi toimintakate oli 1,69 milj. euroa talousarviota vähemmän miinuksella.

Verotulojen ja valtionosuuksien toteumassa talousarvioon nähden ei ollut merkittäviä eroja. Verotuloja saatiin 18,3 milj. euroa ja valtionosuuksia 13,5 milj. euroa.

Korko- ja muut rahoitustuotot toteutuivat hieman talousarviota suurempina ja korko- ja muut rahoituskulut puolestaan hieman pienempinä. Kokonaisuutena näistä kertyi 256 746 euroa talousarvion enemmän tuloja kaupungille kuin talousarvion pohjalta odotettiin.

Suunnitelman mukaiset poistot toteutuivat 1,2 milj. euroa (20%) talousarviota pienempinä. Arvon alentumiset puolestaan toteutuivat muutetun talousarvion mukaisesti 1,0 milj. euron suuruisina.

Tilikauden tulos oli +856 208 euroa. Ylijäämää syntyi 510 793 euroa. Tästä 475.940 euroa oli kertaeriä (pysyvien vastaavien myyntivoitot 475.940 euroa), joita ilman tilikauden ylijäämä olisi noin 35.000 euroa.

5.4.19. Investoinnit

Tilinpäätöksen sivuilla 94–97 on investointien erittely. Yhteensä investointeihin käytettiin 12% vähemmän kuin talousarviossa kaavailtiin.

	Alkup. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma	Poikkeama	Tot-%
RAPORTTI YHTEENSÄ	-4 225 000	270 646	-3 954 354	-3 487 840	466 514	88,2 %
Menot	-4 225 000	270 646	-3 954 354	-3 615 740	338 614	91,4 %
Tulot	0	0	0	127 900	127 900	
Rahoitusosuudet	0	0	0	9 800	9 800	
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	118 100	118 100	

5.4.20 Rahoitusosan toteutuminen

Toiminnan rahavirta oli 2,3 milj. eli noin 53 prosenttia suurempi kuin talousarviossa. Investointien rahavirta puolestaan oli 0,9 milj. (24%) talousarviota pienempi.

Rahoituksen rahavirta oli -2 955 395 euroa (talousarviossa 511 000 euroa). Antolainauksen lisäyksen vaikutus oli -2,5 milj. Pitkäaikaisia lainoja lisättiin 5,0 milj. euroa ja vähennettiin 3,9 milj. euroa. Muiden maksuvalmiuden muutosten vaikutus -3,0 milj.

Lopullinen vaikutus maksuvalmiuteen oli positiivinen 308 626 euroa, mikä oli lähelle talousarvion lukemaa (ero -164 010 euroa).

5.5. Tarkastuslautakunnan kysymykset ja kehotukset kaupunginhallitukselle

Henkilöstö

Henkilöstön työhyvinvointi on tärkeä koko organisaation tuottavuuden kannalta.

Työhyvinvointikyselyssä on havaittavissa alhainen vastausprosentti ja monien osa-alueiden osalta laskeva trendi. Henkilöstön ja johtoryhmän välisessä tiedonkulussa on parannettavaa. Henkilöstö on esittänyt edustajaa johtoryhmään kun käsitellään henkilöstöasioita. Tämän on johtoryhmä evännyt. Tarkastuslautakunta katsoo, että henkilöstön osallistumista asioiden valmisteluun olisi hyvä lisätä. Sama voisi koskea mm. valtuustoseminaareja. Työilmapiiri ja johtamiskulttuuri olisi hyvä perata avoimesti ja kehittävästi. Henkilöstössä katsotaan, että hyvinvointikyselyyn vastaamisen vaikuttavuus on huono mm. siksi, että kyselystä on jätetty pois ns. vapaa sana.

Rekrytointien oikea-aikaisuuteen tulee kiinnittää huomiota.

Henkilöstökertomuksen informatiivisuutta tulee lisätä. Esimerkiksi sairauspoissaolojen muutos sekä suhteelliset luvut olisi hyvä esittää, niin että vuosien välinen muutos käy selkeästi esille.

Työterveyshuolto toimii nyt hyvin.

Puunkuivurin toimituksen valvonta

Puunkuivurin hankinta Puustako Oy:lle Balt Carbon S.I.A:lta on todettu epäonnistuneeksi.

Kaupunki on tehnyt hankinnasta 1 036 800 euron alaskirjauksen. Hankintasopimus on kaupungin kannalta epäedullinen jättäen käytännössä kaikki riskit kaupungin kannettavaksi. Varsinainen edunsaaja, Puustako Oy ei vastaa mistään muusta kuin kuivurin vastaanottotestauksesta, missä yhtiö on epäonnistunut.

Vaikka Balt Carbon S.I.A:n kyvyttömyys toimittaa sopimuksen mukainen puunkuivuri on todettu vuonna 2023, ja aiemmin, jo hyvissä ajoin, ei kaupunki ole ryhtynyt etujaan varmistaviin toimiin ennen kuin aivan vuoden lopussa. Tarkastuslautakunta katsoo, että kaupungin reagointi ilmeisiin toimitusvaikeuksiin on ollut riittämätöntä. Tästä johtuen on mahdollista, että kaupungin menetykset toimituksen toteutumattomuuden vuoksi ovat tarpeettomasti kasvaneet.

Toimitussopimuksen viivästysseuraamuksia ja koko sopimuksen purkua olisi pitänyt selvittää.

Puunkuivuriin liittyvä prosessi on vietävä loppuun saakka siten, että kaupungille koituvat vahingot minimoidaan. Toimitussopimuksen mukaiset sanktiot on pantava viipymättä täytäntöön.

Riskien- ja sopimushallinnan käytäntöjä ja osaamista on kehitettävä, että vastaava ei enää toistu.

Kuntalaisten tiedonsaanti ja osallisuus

Tarkastuslautakunta esittää luottamushenkilöiden ja kuntalaisten tiedonsaannin parantamiseksi, että kaupungin toimielinten pöytäkirjat ja kaupungin viranhaltijapäätökset pidetään nähtävillä kahden vuoden ajan. Erityisesti viranhaltijapäätösten lyhyt näkymisaika heikentää kuntalaisten oikeutta käyttää osallistumismahdollisuuksiaan.

6. ALLEKIRJOITUKSET

Nurmeksessa 22. toukokuuta 2024

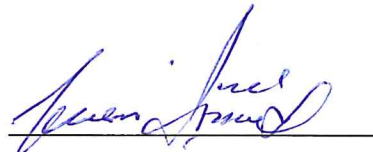
Ilona Alhoniemi, puheenjohtaja

Merja Jaaranen, varapuheenjohtaja

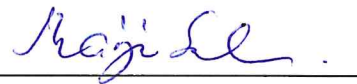
Hannu Nevalainen, jäsen

Jussi Säämänen, jäsen

Veli-Matti Hurskainen, jäsen

Maija Savolainen, jäsen

Helena Mehtonen, jäsen